

ŽIADAME ŠTÁTY ZATVORIŤ ŠTÁTNE INŠTITÚCIE PRE DETI A CHRÁNIŤ PRÁVA RÓMSKYCH DETÍ

Brusel, 8 Apríl 2021

Dnes v Medzinárodný deň Rómov Európske centrum pre práva Rómov (ERRC), Hope and Homes for Children a Eurochild vyzývajú európske štáty, aby sa zaviazali k zatvoreniu inštitúcií pre deti a taktiež sa zaviazali k poskytovaniu adekvátnych služieb pre rómske deti a ich rodiny, nakoľko rómske deti sú nadmerne zastúpené v systéme štátnej starostlivosti.

Nová stratégia [Európskej únie v oblasti práv dieťaťa](#) uvádza, že všetky deti vrátane detí so zdravotným postihnutím a zo znevýhodnených skupín majú rovnaké právo žiť so svojimi rodinami a vo svojej komunite. Napriek tomu sú v mnohých krajinách po celej Európe rómske deti bežne odoberané z rodín a umiestňované do štátnej starostlivosti v neprimeranom počte v porovnaní so zvyškom populácie. Výskum v Bulharsku, Českej republike, Maďarsku, Taliansku, Rumunsku a na Slovensku ukázal, že rómske deti môžu tvoriť až **20-80%** detí v ústavnej starostlivosti v dôsledku predpojatosti inštitúcií voči Rómom, diskriminácie a nezákonného postupu odoberania detí na základe chudoby. Tento problém je potrebné urgentne riešiť v nadväznosti na novú stratégiu v

oblasti práv dieťaťa, nového [Strategického rámca EÚ pre Rómov](#) a [Akčného plánu EÚ proti rasizmu](#).

Organizácie vyzývajú inštitúcie Európskej únie, aby naďalej podporovali členské štáty, kandidátske krajiny sa a susediace krajiny EÚ s cieľom prelomenia kruhu chudoby, bojovať proti diskriminácii a presadzovať národné stratégie na urýchlenie reformy deinštitucionalizácie, a to aj s využitím finančných prostriedkov EÚ. Organizácie vyzývajú národné vlády v krajinách mimo EÚ, aby sa zaviazali k odstráneniu inštitucionálnej starostlivosti a taktiež k investovaniu do adekvátnych mechanizmov sociálnej podpory, preventívnych opatrení a starostlivosti rodinného typu v prípadoch odobratých detí.

ERRC využije právne prostriedky v siedmich krajinách (Bulharsko, Česká republika, Moldavsko, Severné Macedónsko, Rumunsko, Slovensko a Ukrajina), ktoré nadmerne odoberajú rómske deti do štátnych inštitúcií a tým diskriminujú rómske rodiny.

Existenciu týchto štátnych zariadení vnímame ako formu násilia páchaného na malých deťoch a diskriminačné praktiky ktorými sa zapíňajú tieto zariadenia rómskymi deťmi ako formu rasistického správania,“ uviedol prezident ERRC Đorđe Jovanović. *„Tieto krajiny slúbili, že zatvoria svoje zariadenia, ale pokrok je príliš pomalý. Ak odmietajú modernizáciu svojho systému starostlivosti, potom je jedinou možnosťou podniknúť právne kroky. “*

Podania budú doručené národným inštitúciám pre ľudské práva, úradom verejných ochrancov práv a medzinárodným orgánom, ako je Európsky výbor pre sociálne práva. Podania sa zakladajú na výskume nadmerného zastúpenia rómskych detí v štátnej starostlivosti, ktorý sa uskutočnil v rokoch 2020 a 2021. Sú koncipované tak, aby vyvodzovali zodpovednosť voči štátom za ich povinnosti podľa medzinárodného záväzku rešpektovať právo dieťaťa na rodinné vzťahy a zabezpečili, aby vždy prevažoval najlepší záujem dieťaťa.

„Akákoľvek forma inštitucionalizácie založená na diskriminácii je porušením ľudských práv,“ uviedol Mark Waddington CBE, výkonný riaditeľ organizácie Hope and Homes for Children. *„Neúnavne pracujeme na celom svete, aby sme zabezpečili, že žiadne dieťa nikdy nebude poškodené inštitúciami a namiesto inštitúcie radšej vyrastie v milujúcej rodine. Je nevyhnutné, aby európske štáty konali v rovnakom zmysle“.*

Inštitucionalizácia má zničujúce emočné a vývojové účinky na deti, najmä na ich fyzický rast, kognitívne schopnosti a pozornosť, ako aj na schopnosť vytvárania pút. Účinky inštitucionalizácie na kojencov - najmä v počiatočných štádiách života - môžu byť zväčša nezvratné.

Inštitucionalizácia má obzvlášť negatívny vplyv na rómske deti, ktoré opúšťajú štátnu starostlivosť stigmatizované tak pre svoju etnickú príslušnosť, ako aj pre fakt že sú vychované ako „inštitucionálne dieťa“. Šance na znovu zjednotenie detí s ich pôvodnou rodinou exponenciálne klesajú s každým rokom pobytu v štátnej starostlivosti, rovnako ako ich šance na adopciu. Adopcia

rómskych detí žijúcich v zariadeniach štátnej starostlivosti takmer neexistuje kvôli spoločenskému rasizmu a nedostatku rodičov ochotných adoptovať si rómske deti v mnohých krajinách.

Reakcia na súčasnú situáciu rómskych detí v štátnej starostlivosti v súlade s ľudskými právami si vyžaduje úplné odstránenie inštitucionálnej starostlivosti a rozvoj vhodných služieb podpory detí v celej Európe. Vyzývame štáty, aby poskytli úplnú a primeranú ochranu rómskym deťom a rodinám, ktoré sú ohrozené odlúčením, aby v plnej miere zabezpečili, že odobratie dieťaťa na základe chudoby je zakázané nielen zákonom ale je aj každodennou praxou.

Táto tlačová správa je k dispozícii aj v bulharčine, macedónčine, rumunčine, slovenčine a ukrajinčine.

Ak potrebujete ďalšie informácie alebo sa chcete dohodnúť na rozhovor, kontaktujte:

Marek Baláž
riaditeľ operačných činností
European Roma Rights Centre
marek.balaz@errc.org

Michela Costa (in English)
riaditeľka celosvetovej a európskej advokácie
Hope and Homes for Children
michela.costa@hopeandhomes.org

Ally Dunhill (in English)
riaditeľka advokácie
Eurochild
Ally.Dunhill@Eurochild.org
+32 02 211 0558